શુદ્ધ કલ્પનાનું મૂલ્ય
હાન્સ ક્રિશ્ચિયન એન્ડરસનની વાર્તા

સ્પેન્સર જોહ્ન્સન
હિન્દી: ઇન્દુજી

શુદ્ધ કલ્પનાનું મૂલ્ય

હાન્સ ક્રિશ્ચિયન એન્ડરસનની વાર્તા

સ્પેન્સર જોહ્ન્સન

હિન્દી: ઇન્દુજી

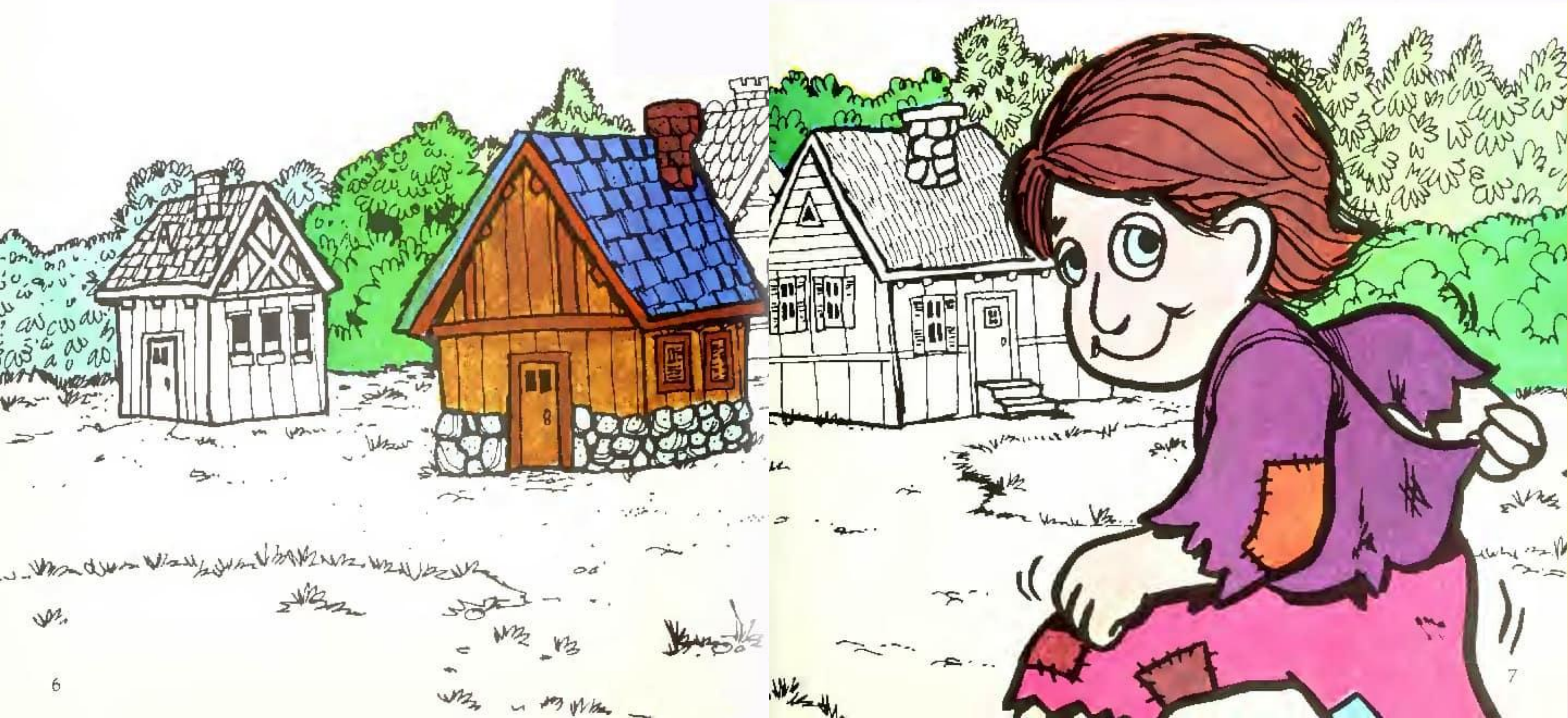

એક સમયે......

ઘણા સમય પહેલા, ડેનમાર્કના ઓડેન્સ નામના એક નાના ગામમાં, હાન્સ ક્રિશ્ચિયન એન્ડરસન નામનો એક છોકરો રહેતો હતો.

હાન્સ ક્રિશ્ચિયન એક ગરીબ છોકરો હતો. મોટાભાગે તેના કપડાં ફાટેલા અને થીગડાં મારેલા હતા, અને તે એના ખુલ્લા પગમાં લાકડાના જૂતા પહેરીને ફરતો હતો. તે ઘણીવાર ભૂખ્યો સૂઈ જતો હતો. પરંતુ આ બધી મુશ્કેલીઓ છતાં, તે ખુશ રહેતો હતો. તેની માતા તેને ખૂબ પ્રેમ કરતી હતી. જ્યાં તેમનો પરિવાર રહેતો હતો તે ઝૂંપડી તેની માતા સ્વચ્છ અને સુંદર રાખતી હતી.

હાન્સ ક્રિશ્ચિયનના પિતા મોચી હતા અને આખો દિવસ કામ કરતા હતા. તેઓ બહુ પૈસા કમાતા નહોતા. પણ સાંજે, તેમને આ બાબતોની ચિંતા નહોતી. સાંજે, તેઓ હાન્સને વાર્તાઓ વાંચીને સંભળાવતા - પરીઓ અને ભૂત, અથવા સમ્રાટો અને રાજકુમારીઓની અદ્ભુત અને વિચિત્ર વાર્તાઓ.

હાન્સના પિતા તેના માટે રમકડાં પણ બનાવતા હતા. તેનું સૌથી સુંદર રમકડું એક નાનું થિયેટર હતું જેમાં હાન્સ કઠપૂતળીઓ સાથે નાના નાટકો ભજવતો હતો. કઠપૂતળીઓ હાન્સ પોતે બનાવતો હતો.

આ નાટકોનો એકમાત્ર દર્શક હાન્સ હતો. તેના ઘણા મિત્રો નહોતા. તે અદ્ભુત વાર્તાઓ વિચારવામાં એટલો વ્યસ્ત હતો કે તે લોકો શું કહે છે તે સાંભળતો ન હતો.

હાન્સ એક સામાન્ય છોકરો હતો - પાતળો, તેની ઉંમરના મોટાભાગના છોકરાઓ કરતા ઘણો ઊંચો. બીજા બાળકો તેની મજાક ઉડાવતા.

"કોઈ વાંધો નથી," જ્યારે કોઈ તેની મજાક ઉડાવે ત્યારે હાન્સ કહેતો. "જ્યારે હું મોટો થઈશ ત્યારે હું ધનવાન અને પ્રખ્યાત થઈશ. હું એક મહેલમાં રહીશ અને દરરોજ ચીનના સમ્રાટ સાથે ચા પીશ."

પછી તે ગુસબેરીના ઝાડ નીચે કોઈ ગુપ્ત જગ્યાએ છુપાઈ જતો. ત્યાં, તેણે તેની માતાના એપ્રોન અને સાવરણીનો ઉપયોગ કરીને એક નાનો તંબુ બનાવ્યો હતો. ત્યાં, તે આંખો બંધ કરીને કલ્પના કરતો કે સમ્રાટ સાથે ચા પીવી, મહેલમાં રહેવું, સ્વાદિષ્ટ મીઠી ચોકલેટ ખાવી અને સુંદર રેશમી ઝભ્ભો અને જૂતા પહેરવા કેટલું અદ્ભુત હશે.

"ક્યારેક મને હાન્સની ચિંતા થાય છે," તેની માતાએ એક દિવસ ગામની સ્ત્રીઓને કહ્યું. "તે ક્યારેય સામાન્ય કામથી સંતુષ્ટ નહીં થાય. તે કંઈક મહાન કરવા માંગે છે. શું તમે જાણો છો કે તે આ ગામમાં જ એક મહેલ બનાવવા માંગે છે? દરરોજ રાત્રે તે તેના મહેલની યોજના બનાવે છે."

"ડરશો નહીં," એક સ્ત્રીએ કહ્યું. તે ખૂબ જ વૃદ્ધ અને વિચિત્ર હતી. "તે જંગલી પક્ષીની જેમ ખૂબ ઊંચે ઉડશે. આખી દુનિયા તેની પ્રશંસા કરશે, અને એક દિવસ તેના કારણે આપણું ગામ લાઇટથી શણગારેલું હશે."

વૃદ્ધ સ્ત્રીએ તેની આગાહીનો આધાર જાહેર કર્યો નહીં, પરંતુ જ્યારે પણ હાન્સ તેના નાના થિયેટરમાં તેની કઠપૂતળીઓ સાથે વાર્તાઓ અને નાટકો ભજવતો, ત્યારે તેની માતા ઘણીવાર તેના વિશે વિચારતી. જ્યારે તે હાન્સને પોતાની સાથે ગામમાં હોપ્સ (એક પ્રકારની વનસ્પતિના ફૂલ) વીણવા લઈ જતી ત્યારે પણ તેણી તેના વિશે વિચારતી. ગામમાં, હાન્સ ખેડૂતો પાસેથી જૂની લોકકથાઓ સાંભળતો. ઘરે પાછા ફર્યા પછી, તે દરેક વાર્તા તેના પિતાને કહેતો.

"આ વાર્તાઓ સાચી હોઈ શકે છે," તેની માતા, જે ખૂબ જ અંધશ્રદ્ધાળુ હતી, કહેતી, "પણ હું ઈચ્છું છું કે હાન્સ આ બાબતો પર ઓછો સમય આપે અને ભણવામાં વધારે સમય વિતાવે. તે કોઈ કારીગરી શીખી શકે. તે તમારી જેમ જૂતા બનાવવાનું શીખી શકે અથવા દરજી બની શકે."

"ક્યારેય નહીં!" તેના પિતાએ મોટેથી કહ્યું. "હાન્સ જૂતા બનાવવા કે કપડાં સીવવા કરતાં વધુ સારું કામ કરશે." અને હાન્સના પિતા તેને અરેબિયન નાઇટ્સ વાંચીને સંભળાવતા.

આ સમય દરમ્યાન, હાન્સને કંઈક અનોખું શીખવા મળ્યું. તેના એક શિક્ષકે તેને કહ્યું કે ચીન પૃથ્વીની બીજી બાજુ છે, ડેનમાર્કની બિલકુલ વિરુદ્ધ. જો કોઈ વ્યક્તિ ડેનમાર્કમાં ખોદવાનું શરૂ કરે અને પૂરતો ઊંડો ખાડો ખોદે, તો તે ચીનમાં, પેકિંગમાં, શાંઘાઈમાં કે બીજા કોઈ વિદેશી શહેરમાં બહાર આવશે.

"જો આપણે ખાડો ખોદીને ચીન પહોંચી શકીએ," હાન્સે પોતાના મનમાં કહ્યું, "શું કોઈ ચીની ખાડો ખોદીને ડેનમાર્ક ન આવી શકે? કદાચ કોઈ આવશે. કદાચ કોઈ રાજકુમાર આવશે અને મારો સુંદર મહેલ બનાવવામાં મદદ કરશે."

હાન્સને કોઈ કારણ સમજાતું ન હતું કે આવી ચમત્કારિક ઘટના કેમ ન બનવી જોઈએ. તે જેટલું વધુ તેના વિશે વિચારતો ગયો, તેટલું જ તેને એવું લાગતું હતું કે તે તે જ ક્ષણે ઘટી રહી છે.

"જો કોઈ રાજકુમાર ચીનથી આવી રહ્યો હોય," હાન્સે વિચાર્યું, "તો એ અવશ્ય નદીના રસ્તે આવતો હોવો જોઈએ. તે શહેરનું સૌથી નીચલું સ્થાન છે. જો હું નદી કિનારે જઈને એક સુંદર ગીત ગાઉં, તો રાજકુમાર મને સાંભળશે અને ઝડપથી ખોદવાનું શરૂ કરશે જેથી તે બહાર આવી શકે અને શોધી શકે કે કોણ ગાય છે."

હાન્સ તેના થીગડાંવાળા કપડાં અને લાકડાના જૂતા પહેરીને નદી કિનારે આવ્યો અને ચીનથી આવી રહેલા રાજકુમાર માટે ગાવાનું શરૂ કર્યું, જે જમીન ખોદી રહ્યો હતો.

હાન્સ ગાતો રહ્યો કારણ કે તેનો અવાજ મધુર હતો અને તેને ગાવાનું ખૂબ ગમતું હતું. પરંતુ તે ગમે તેટલું સારું ગાય, કોઈ રાજકુમાર નદીમાંથી બહાર ન આવ્યો. તેના બદલે, એક બતક તેના પાંચ બાળકો સાથે કિનારે આવી. કિનારે પહોંચ્યા પછી, તેણીએ તેના પીંછા સરખા કર્યા અને બચ્ચાને નદીથી દૂર લઈ જવાનું શરૂ કર્યું.

પાંચમું બતક, જે પાણીની બહાર આવ્યું, તે કદરૂપું હતું. તેના પગ ટૂંકા હતા, અને તેના પગ તેના શરીર માટે ખૂબ મોટા હતા. તેની ચાંચ ખૂબ પહોળી હતી. તેના પીંછા નરમ અને સપાટ નહોતા. તેના પીંછા બધે વિખરાયેલા અને ફેલાયેલા હતા, જેના કારણે તે બતકના બચ્ચા જેવું ઓછું દેખાતું હતું, અને પીંછાના ડસ્ટર જેવું વધારે.

માતા બતકે તેની તરફ જોયું અને બૂમ પાડી. એવું લાગતું હતું કે તે તેને ગુસ્સાથી ઠપકો આપી રહી છે. બીજા બચ્ચા ઝડપથી આગળ વધ્યા. પાંચમું બચ્ચું પાછળ રહી ગયું. તે તેના પહોળા પગ પર શક્ય તેટલી ઝડપથી ચાલવા લાગ્યું.

"ચિંતા ના કર," હાન્સે પાંચમા બતકના બચ્ચાને કહ્યું. "કદાચ તું બતક નથી. કદાચ તું ચેન્જલિંગ (બદલાયેલું બચ્ચું) છે. પરીઓએ એક રાત્રે તને તારી માતા પાસેથી છીનવી લીધું. જ્યારે તું મોટું થઈશ, ત્યારે બધા જોશે કે તું એક સુંદર હંસ છે."

જ્યારે હાન્સે આ કહ્યું, ત્યારે એક ખૂબ જ વિચિત્ર ઘટના બની.

પાંચમું બચ્ચું નદી કિનારે ઊંચા ઘાસમાં થોડીવાર માટે ગાયબ થઈ ગયું. પછી તે ધીમે ધીમે બહાર આવ્યું અને હંસ તરફ પ્રશ્નાર્થ નજરે જોયું.

"વસ્તુઓ હંમેશા જેવી દેખાય છે તેવી હોતી નથી," હાન્સે કહ્યું. "ઉદાહરણ તરીકે, તમને લાગશે કે હું નદી કિનારે બેઠો છું અને ફક્ત મારા માટે જ ગાઈ રહ્યો છું. વાસ્તવમાં, હું ચીનના રાજકુમાર માટે ગાઈ રહ્યો છું. તે રાજકુમાર હમણાં ચીનથી અહીં આવી રહ્યો છે, જમીન ખોદી રહ્યો છે, અને હું તેને ઉત્સાહિત કરી રહ્યો છું."

બતકનું બચ્ચું વિચિત્ર અવાજો કરવા લાગ્યું જાણે તે હાન્સ પર હસતું હોય. પછી બતકે કહ્યું, "જો ચીનનો રાજકુમાર - અથવા કોઈ અન્ય રાજકુમાર - નદીમાંથી બહાર આવી શકે છે, તો હું પણ એક રાજકુમાર છું. હું હેમ્લેટ છું, ડેનમાર્કનો રાજકુમાર."

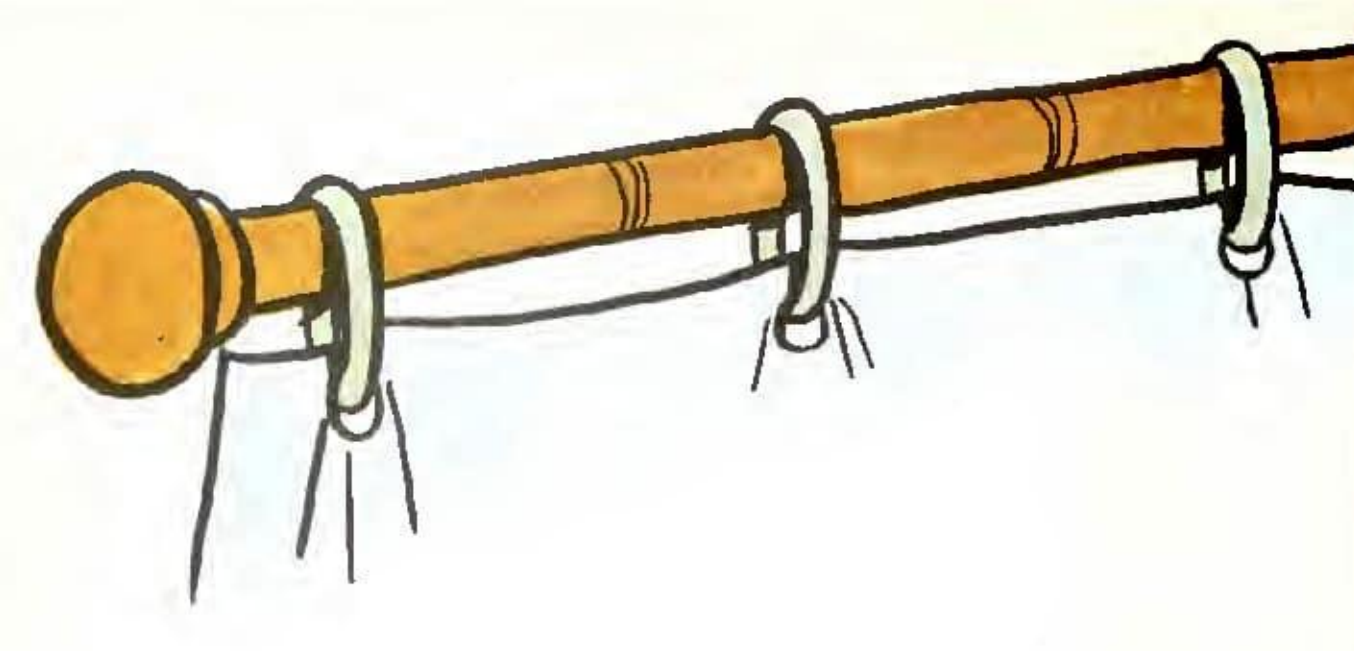

"જો તમે ડેનમાર્કના પ્રિન્સ હેમ્લેટ બનવા માંગતા હોવ તો કેમ ન બની શકો?" હાન્સે પૂછ્યું. "હેમ્લેટ બતકનું ખૂબ જ સુંદર નામ છે."

"તમે મને જે નામથી બોલાવવા ચાહો છો, બોલાવી શકો છો," બતકના બચ્ચાએ કહ્યું. "મારા માટે બધું સરખું છે. હું વાસ્તવિક નથી, તમે જાણો છો. હું ફક્ત તમારી કલ્પના છું. બતક લોકો સાથે વાત કરતા નથી."

"તે મારી સાથે વાત કરે છે," હાન્સે કહ્યું. પછી તેણે બતકનું બચ્ચું ઉપાડ્યું અને તેને પોતાની બગલમાં રાખીને ઘરે પાછો ફર્યો.

"ખૂબ સરસ," જે આરામદાયક રૂમમાં હાન્સ એના માતા-પિતા સાથે રહેતો હતો, એને જોઈને હેમ્લેટે કહ્યું. તે ખરેખર સરસ હતો, કારણ કે તેની માતાએ દિવાલો પર સુંદર, રંગબેરંગી ચિત્રો લટકાવેલા હતા. ખૂણામાં એક શેલ્ફ પર અગ્નિના પ્રકાશમાં કપ, મગ અને પ્લેટો ચમકતા હતા.

"મને અહીં ગમે છે," હેમ્લેટે કહ્યું. હાન્સની માતાએ હાન્સ જે બેન્ચ પર સૂતો હતો તે નીચે ઉતારી દીધી. હેમ્લેટે વિચાર્યું કે આ આરામદાયક પલંગ પર સૂવું અને અદ્ભુત સપના જોવાનું કેટલું અદ્ભુત હશે.

જ્યારે હાન્સે તે કદરૂપા બતકના બચ્ચાને પોતાની સાથે પથારીમાં સુવડાવ્યું, ત્યારે તેની માતાએ વાંધો ઉઠાવ્યો નહીં, કારણ કે તે બતકને જોઈ શકતી નહોતી. તેની માતાએ જોયું કે હાન્સ ખૂબ જ ખુશ હતો. તે દિવસે તે અતિ ખુશ હતો કારણ કે તેની પાસે તેના વિચારોની આપ-લે કરવા માટે એક મિત્ર હતો.

"હું તને મારું એક રહસ્ય કહીશ," હાન્સે હેમ્લેટને કહ્યું. "એક દિવસ હું પ્રખ્યાત થઈશ. એક વૃદ્ધ સ્ત્રીએ મારી માતાને આ વાત કહી, અને તને ખબર છે કે વૃદ્ધ સ્ત્રીઓ કેવી હોય છે. તેઓ બધું જ જાણે છે."

"તમે પ્રખ્યાત થવા માટે શું કરશો?" હેમ્લેટે પૂછ્યું.

હાન્સે એક ક્ષણ વિચાર્યું અને પછી કહ્યું, "હું અભિનેતા બનીશ અને સ્ટેજ પર નાટકોમાં અભિનય કરીશ. બધા મારે માટે તાળીઓ પાડશે."

હેમ્લેટ સાથેની મુલાકાતના થોડા દિવસો પછી, ઓડેન્સની એક સામાન્ય શેરીમાં આવેલા હાન્સના નાના ઘરમાં એક ભયંકર દુર્ઘટના ઘટી. તેના પિતા બીમાર પડ્યા અને મૃત્યુ પામ્યા.

"હવે તું શું કરીશ?" પડોશીઓએ હાન્સની માતાને પૂછ્યું. બધાએ હાન્સ તરફ એટલી વિચિત્ર રીતે જોયું કે હાન્સ બેચેન અને ભયભીત થઈ ગયો.

"તમારી પાસે પૈસા પણ નથી," એક સ્ત્રીએ હાન્સની માતાને કહ્યું.

હાન્સની માતા આ જાણતી હતી. તેને યાદ કરાવવાની જરૂર નહોતી. "હું કપડાં ધોઈશ," તેણે હિંમતભેર કહ્યું.

"આ છોકરો મદદ કરી શકે છે," સ્ત્રીએ કહ્યું. "જુઓ, તે અગિયાર વર્ષનો છે, અને એક સુંદર, ઊંચો છોકરો છે. તેને કાપડ મિલમાં મોકલો; તે ત્યાં કામ કરી શકે છે."

"મને સમજાતું નથી કે તેઓ તને સારો, ઊંચો છોકરો કેવી રીતે કહી શકે," હેમ્લેટે કહ્યું. "તું અણઘડ છોકરો છે, તારા પગરખાં તારા પગ કરતાં ઘણા મોટા છે, અને તારી કોણી તારા શર્ટમાંથી બહાર નીકળી રહી છે. અને જો તું કાપડ મિલમાં કામ કરે છે, તો તું ક્યારે અભિનેતા બનીશ?"

"હું પ્રેક્ટિસ કરીશ," હાન્સે કહ્યું. "હું ફોરમેન અને અન્ય કામદારોની સામે ગાઈશ. તેમને મારો અભિનય અને ગાવાનું ગમશે. તમે જોશો!"

"મને આશા છે કે એવું જ થશે," હેમ્લેટે કહ્યું, "પણ મને લાગે છે કે એવું નહીં થાય."

"તું ખૂબ ચિંતા કરે છે," હાન્સે કહ્યું. "હું એક દિવસ પ્રખ્યાત અભિનેતા બનીશ. વૃદ્ધ મહિલાએ એમ કહ્યું હતું."

બ્રેડ અને ચીઝનું લંચ નેપકિનમાં પેક કરીને, હાન્સ કાપડ મિલ તરફ જવા રવાના થયો.

"મને ભવિષ્યના કોઈ દિવસની ચિંતા નથી," હેમ્લેટે હાન્સની પાછળ ઘસડતાં પગે ચાલતા કહ્યું. "મને આજની ચિંતા છે."

જ્યારે તેઓ કાપડની મિલ પર પહોંચ્યા, ત્યારે હેમ્લેટ એક મોટા લૂમ પર બેસીને હાન્સનું કામ જોતો રહ્યો.

હાન્સે પહેલા ફોરમેન અને કેટલાક ફેક્ટરી કામદારો માટે એક ગીત ગાયું. પછી તેણે એક કવિતા સંભળાવી. ગાતી વખતે, તે પોતાના હાથ હલાવતો અને ક્યારેક મોટેથી બોલતો. લોકોએ થોડીવાર ધીરજથી સાંભળ્યું, પછી તેઓ હાન્સની મજાક ઉડાવવા લાગ્યા અને તેનું અનુકરણ કરવા લાગ્યા. તેઓ પણ તેના હાથ હલાવવા લાગ્યા, અને કેટલાકે બૂમ પાડી કે હાન્સ તૂટેલી પવનચક્કી જેવો દેખાય છે.

"મને એનો જ ડર હતો," હેમ્લેટે કહ્યું. "દુનિયા હાન્સ માટે તૈયાર નથી - અથવા હાન્સ દુનિયા માટે તૈયાર નથી."

તે રાત્રે જ્યારે હાન્સ ઘરે આવ્યો ત્યારે તેની આંખોમાંથી આંસુ વહી રહ્યા હતા.

"બધું ઠીક છે, હાન્સ," તેની માતાએ તેને નિરાશામાં માથું અને ખભા ઝૂકાવીને ઘરે આવતો જોયો અને કહ્યું. "તારે ફરીથી તે અસંસ્કારી લોકો પાસે પાછા જવાની જરૂર નથી."

પડોશની સ્ત્રીઓએ કહ્યું કે કાપડ મિલમાં કામ કરતા લોકોમાં નમ્રતાનો અભાવ હતો. "પણ બજર (સૂંઘવાની તમાકુ) બનાવવાની ફેક્ટરીનું શું?" એક મહિલાએ કહ્યું, "બજર બનાવવી સારું કામ છે અને સરળ પણ છે."

તો આ રીતે માતાએ નક્કી કર્યું કે હાન્સ બજરની ફેક્ટરીમાં પોતાનું નસીબ અજમાવશે.

"મને લાગે છે કે હું આ વખતે ફેક્ટરી કામદારો માટે નહીં ગાઉં," તેણે હેમ્લેટને કહ્યું, "હું ફક્ત એ જ કરીશ જે મને કહેવામાં આવશે."

"મને લાગે છે કે તે બરાબર રહેશે," હેમ્લેટ સંમત થયા. "જે લોકો ફેક્ટરીના માલિક છે તેઓ પણ કદાચ તેનાથી ખુશ હશે."

હાન્સ બજરની ફેક્ટરીમાં ખંતથી કામ કરતો હતો. તેણે કોઈ અભિનય કૌશલ્યનો ઉપયોગ કર્યો ન હતો. પરંતુ તે તેના ભટકતા મનને નિયંત્રિત કરી શક્યો નહીં. બજર બનાવવાને બદલે, તેણે તેની કાલ્પનિક દુનિયામાં સમય વિતાવ્યો, રાજકુમારો અને જળસ્ત્રીઓ, જાદુગરો અને ડાકણો સાથે રહ્યો.

"અરે, એન્ડરસન!" ફોરમેને બૂમ પાડી, "કાળજીપૂર્વક કામ કર!"

હાન્સ કૂદી પડ્યો અને છીંક્યો. હેમ્લેટને પણ છીંક આવી. આવી જગ્યાએ કોણ છીંક રોકી શકે? બજર, જે મૂળરૂપે તમાકુનો પાવડર હતો, તે હવામાં ફેલાયેલો હતો.

જ્યારે હાન્સ ઘરે પહોંચ્યો, ત્યારે તે હજુ પણ છીંકતો હતો અને સતત છીંક આવવાને કારણે તેની આંખો લાલ થઈ ગઈ હતી અને પાણી આવી રહ્યું હતું.

"તું બીમાર છે!" તેની માતાએ કહ્યું. તેણીએ હાન્સનું ગળું તપાસ્યું; તે લાલ હતું. તેણીએ તેના કપાળને સ્પર્શ કર્યો કે તેને તાવ છે કે નહીં.

"છીંક આવવાનું કારણ બજર છે," હાન્સે કહ્યું.

"હે ભગવાન!" માતાએ કહ્યું, "આ તારા ફેફસાં માટે ખરાબ છે. હાન્સ, તારે ત્યાં જવાની જરૂર નથી. તું તેનાથી મરી પણ શકે છે."

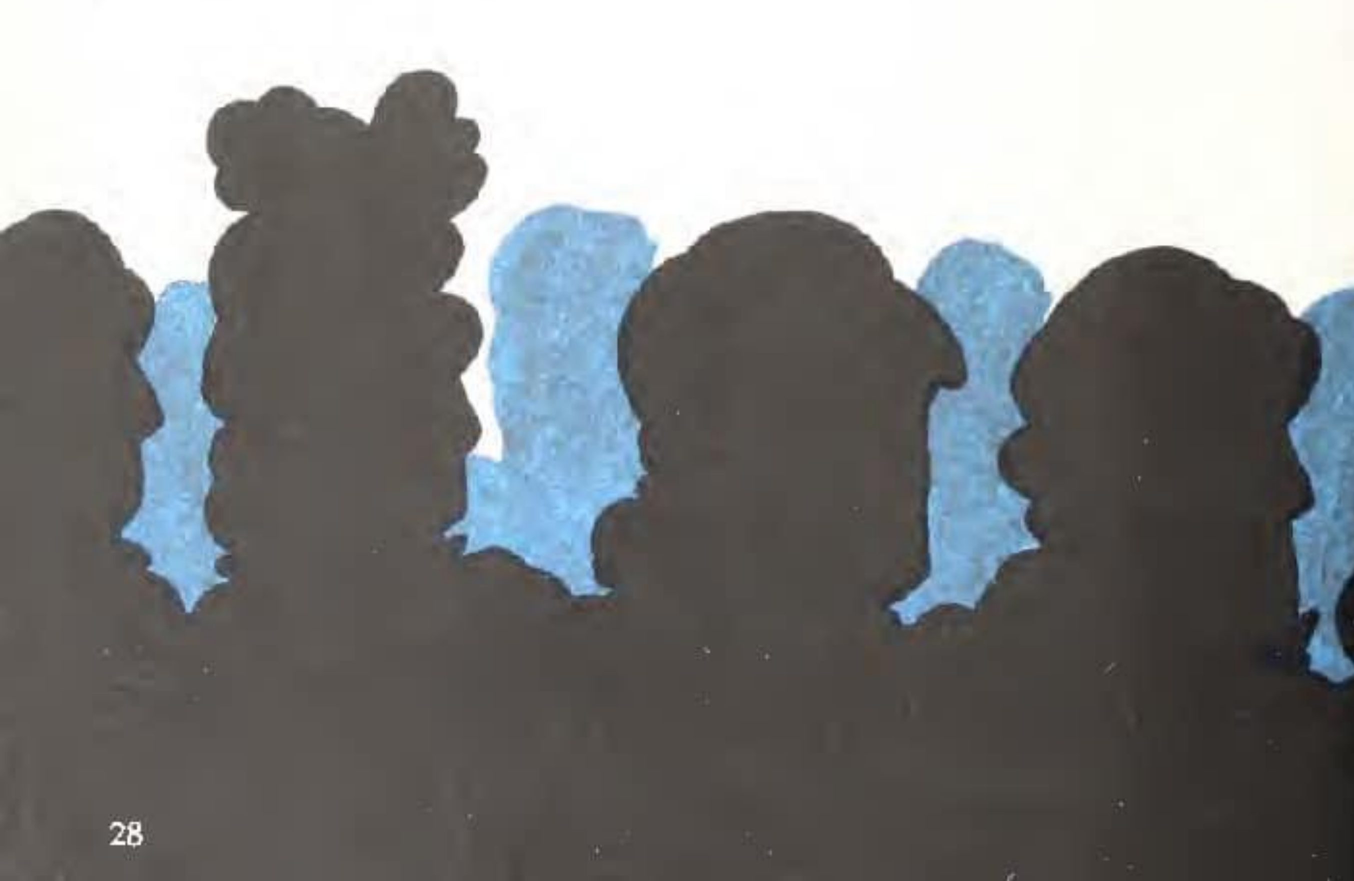

હાન્સ ક્યારેય બજરની ફેક્ટરીમાં પાછો ગયો નહીં. તેને તેના ફેફસાંની ચિંતા નહોતી. તેને તેના અવાજની ચિંતા હતી. જો તે કોઈ દિવસ અભિનેતા બનવા માંગતો હતો, તો તેણે તેના અવાજનું ધ્યાન રાખવું પડશે.

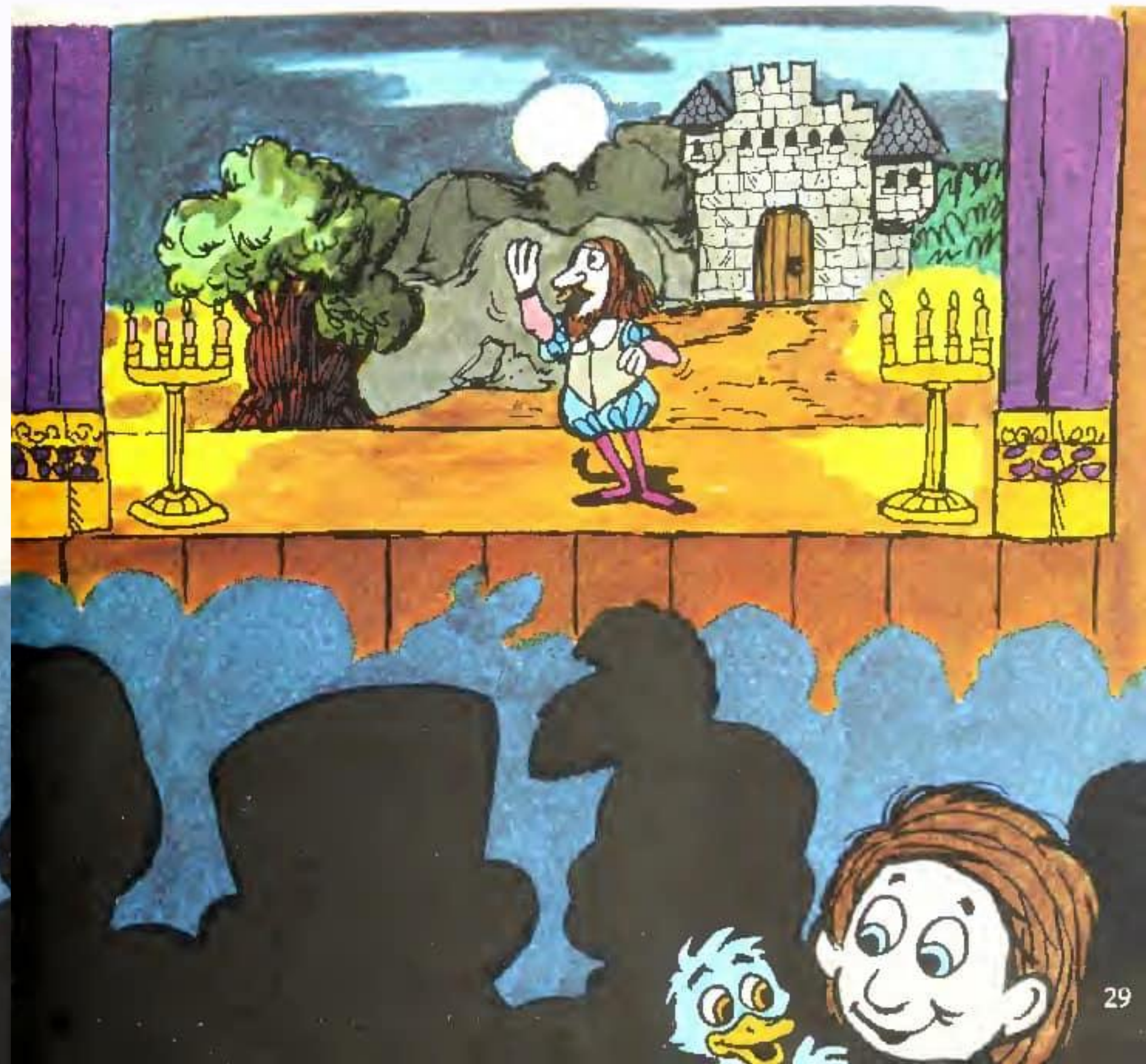
તેથી, કામ પર જવાને બદલે, હાન્સ ઘરે જ રહેતો. જ્યારે પણ શક્ય હોય ત્યારે, તે ગામડાની સ્ત્રીઓ માટે પ્રદર્શન કરતો. તેઓ તેને થોડા ખિસ્સામાંથી પૈસા આપતા અને વાંચવા માટે પોતાના પુસ્તકો ઉછીના આપતા.

હાન્સ એક વાર થિયેટરમાં ગયો હતો - ફક્ત એક વાર. નાટક, સ્ટેજ લાઇટ્સ, પ્રેક્ષકો, તેમનો ઉત્સાહ - એ બધાથી એ એટલો મોહિત થઈ ગયો હતો કે તે અઠવાડિયા સુધી સૂઈ શક્યો નહીં. તેણે તેના પપેટ થિયેટરમાં વધુને વધુ સમય વિતાવવાનું શરૂ કર્યું. તેણે કઠપૂતળીઓ માટે અનોખા નાટકોની કલ્પના કરવાનું શરૂ કર્યું.

"બહુ સારું," હેમ્લેટે કહ્યું, "પણ શું તમે આખું જીવન આ કઠપૂતળીઓ સાથે રમવામાં વિતાવવા માંગો છો?"

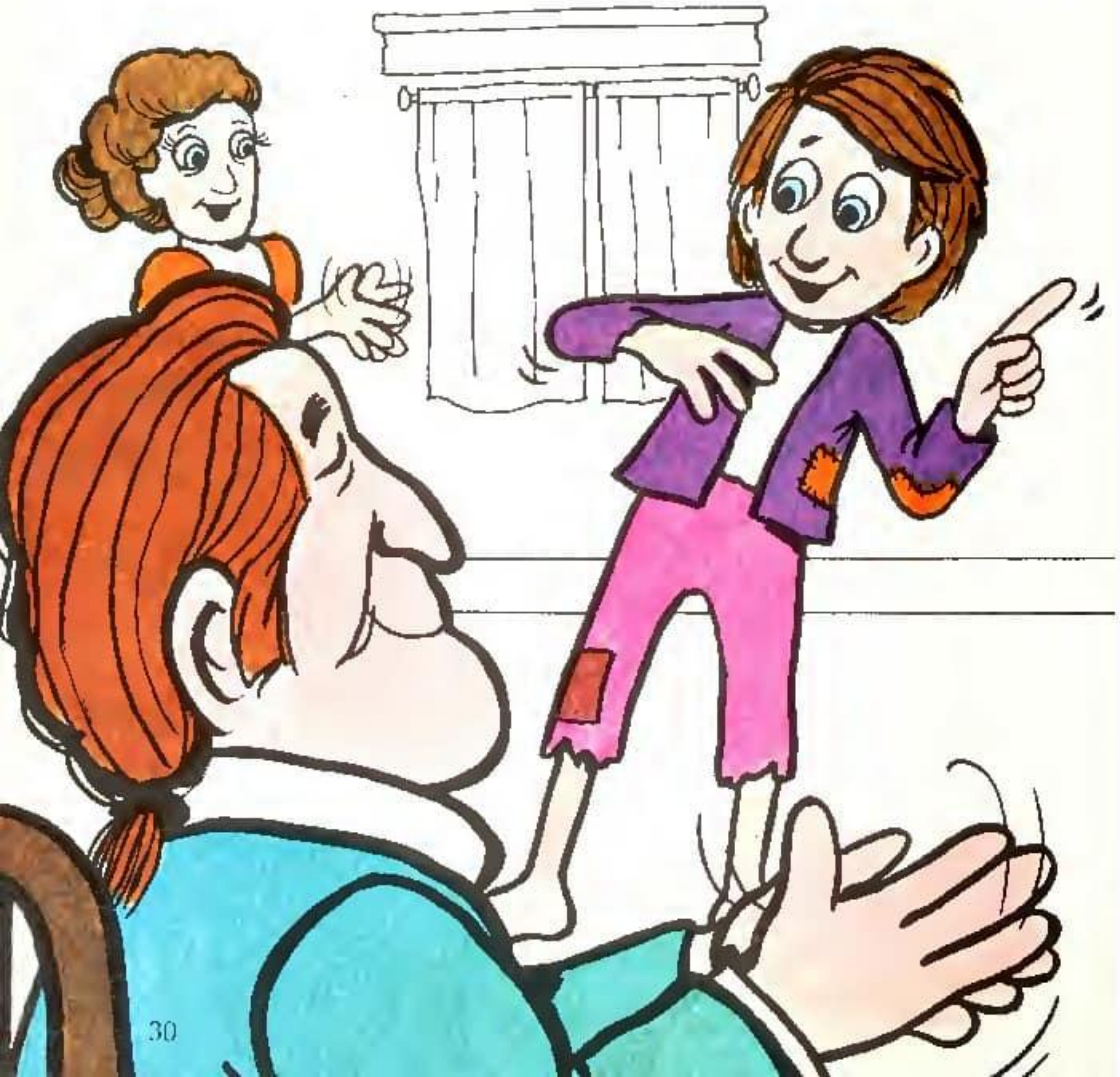

"અલબત્ત, હું એવું નહીં કરું," હાન્સે કહ્યું. "હું મોટો થતાં જ કોપનહેગન જઈશ. જ્યાં સુધી હું પ્રખ્યાત અને ધનવાન ન થઈ જાઉં ત્યાં સુધી હું ઓડેન્સ પાછો નહીં ફરું. પછી હું ઘોડાગાડીમાં આવીશ અને સારા કપડાં પહેરીને ધર્મશાળામાં ઉતરીશ. બધા કાનાફૂસી કરશે, 'તે હાન્સ ક્રિશ્ચિયન છે! વિધવા એન્ડરસનનો દીકરો!'"

પરંતુ વિધવા એન્ડરસન લાંબા સમય સુધી વિધવા એન્ડરસન રહી ન શકી. જ્યારે હાન્સ તેર વર્ષનો હતો, ત્યારે તેની માતાએ ફરીથી લગ્ન કર્યા. તેના સાવકા પિતા તેના પિતા જેવા, એક મોચી હતા.

"તે ખૂબ જ ખુશમિજાજ માણસ છે," હેમ્લેટે કહ્યું જ્યારે તેની માતાનો નવો પતિ હાન્સના પિતા જ્યાં કામ કરતા હતા તે ઝૂંપડીમાં આવ્યો. "તે તમારી માતાને ચાહે છે."

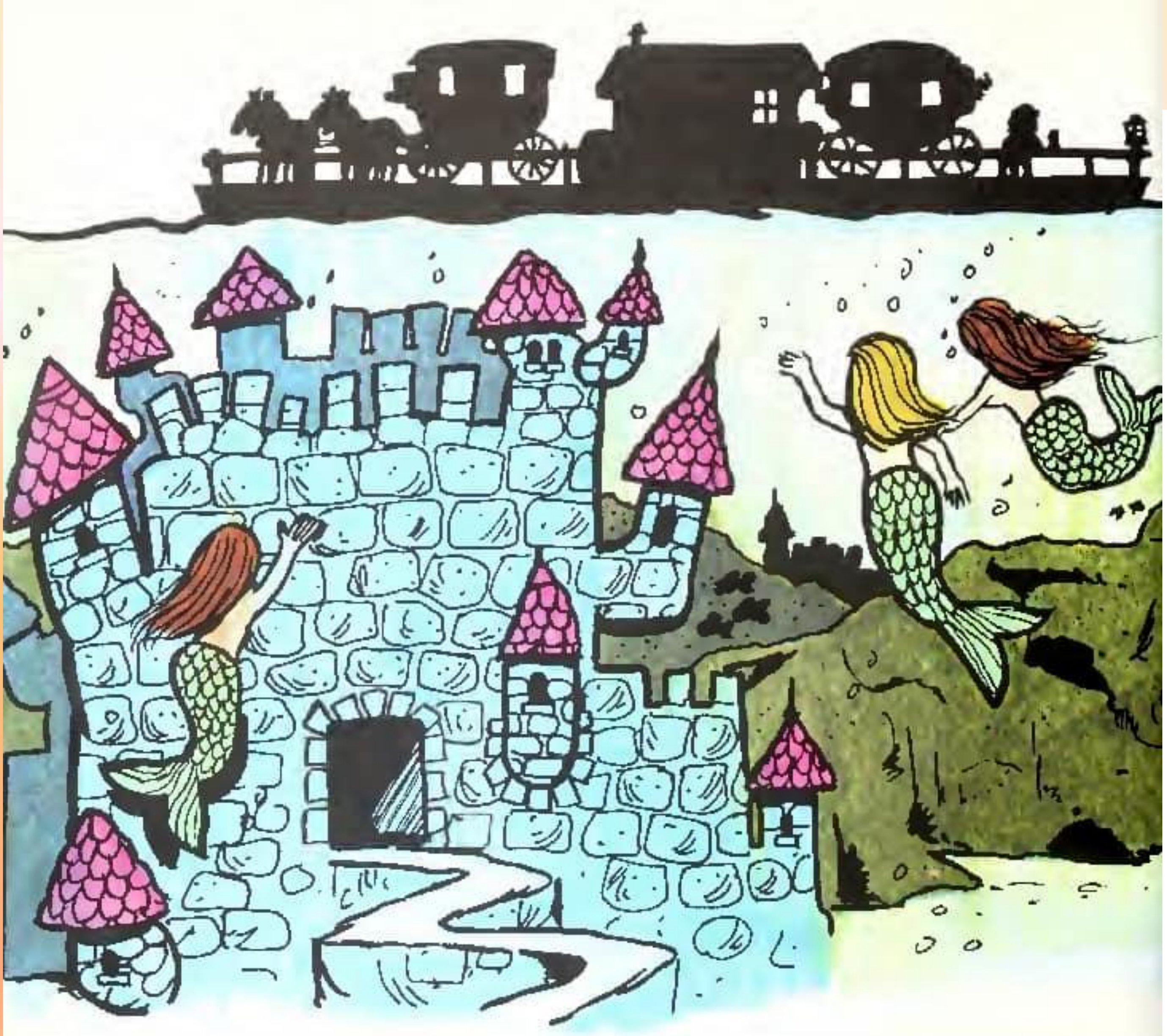

આ સાચું હતું, પણ જ્યારે તે માણસ તેના પિતાના બેન્ચ પર કામ કરવા લાગ્યો અને તેની માતાને તેની પત્ની કહેવા લાગ્યો ત્યારે હાન્સને વિચિત્ર લાગ્યું.

"મને લાગે છે કે જો હું દૂર જઈશ તો તેને મારી યાદ નહીં આવે," હાન્સે તેને કહ્યું. "મને લાગે છે કે કોપનહેગન જઈને કામ શરૂ કરવાનો સમય આવી ગયો છે."

અને જ્યારે હાન્સ માંડ ચૌદ વર્ષનો હતો, ત્યારે તેણે ઘણા વર્ષોથી એકઠી કરેલી બચત બેંકમાંથી ઉપાડી લીધી અને મહાનગર તરફ પ્રયાણ કર્યું.

ઘોડાગાડી કોપનહેગન તરફ રવાના થઈ, નગરો અને શહેરોમાંથી ઉબડખાબડ ગ્રામ્ય રસ્તાઓ પર ધસમસતી. પછી તે ગ્રેટ બેલ્ટ તરીકે ઓળખાતા પાણીના વિશાળ વિસ્તારને પાર કરવા માટે એક મોટી નાવમાં ચઢી.

જેમ જેમ નાવ આગળ વધવા લાગી, હાન્સે કિનારા તરફ નજર કરી. તેણે પાણીમાં ઉછળતા મોજા જોયા. "જરા વિચારો, હેમ્લેટ," તેણે કહ્યું, "આ પાણીની નીચે બીજું કોઈ રાજ્ય હોઈ શકે છે. શું તમને પાણીની અંદર કિલ્લાઓ અને કિલ્લાઓના ટાવર દેખાતા નથી? નીચે શેરીઓમાં મત્સ્યકન્યાઓ તરતી હોય છે, અને જેમ જેમ તેઓ એકબીજા પાસેથી પસાર થાય છે, તેઓ નમન કરે છે અને અભિવાદન કરે છે. અને જો આપણે ધ્યાનથી જોઈએ, તો આપણે એક મત્સ્યકન્યાને પણ પાણીમાંથી બહાર આવતી અને આસપાસ જોતી જોઈ શકીએ છીએ."

"જો તે બહાર આવશે, તો હું ત્યાં હોઈશ નહીં," હેમ્લેટે કહ્યું. "નદીમાં ઉછરેલા બતક માટે આટલા વિશાળ સમુદ્રમાં તરીને પાર કરવું શક્ય નથી."

લાંબા વિરામ પછી, નાવ બીજા કિનારા પર પહોંચી. ઘોડાગાડી ફરી આગળ વધતી ગઈ, નગરો અને શહેરોમાંથી પસાર થતી. અને અંતે, જ્યારે હાન્સ અને હેમ્લેટને એવું લાગવા લાગ્યું કે જાણે તેઓ દુનિયાની રચના થઈ ત્યારથી મુસાફરી કરી રહ્યા છે, ત્યારે તેઓએ ડ્રાઇવરને બૂમ પાડતા સાંભળ્યો.

"આ રહ્યું, કોપનહેગન," તેણે બૂમ પાડી.

તમને ખબર છે હાન્સે શું જોયું?

તેણે દૂર કોપનહેગનના ટાવર જોયા.

"એન્ડરસન, હું તને આટલે દૂર સુધી જ લાવી શકતો હતો," તેણે હાન્સને કહ્યું. "બાકીનો રસ્તો તારે ચાલવું પડશે."

હાન્સ ખુશીથી નીચે આવ્યો, પણ હેમ્લેટ ગુસ્સાથી ચીસ પાડવા લાગ્યો. "શું વાત છે?" બતકે પૂછ્યું. "ગાડીમાંથી કોઈ બહાર આવ્યું નથી. આપણે ગાડીમાં બેસીને શહેરમાં કેમ ન જઈ શકીએ?"

"કારણ કે મારી પાસે કોપનહેગનનું ભાડું ચૂકવવા માટે પૂરતા પૈસા નહોતા," હાન્સે કહ્યું. "ડ્રાઇવરે કહ્યું કે જો હું શહેરની બહાર ઉતરીશ તો જ તે મને ચઢવા દેશે, જેથી અધિકારીઓને ખબર ન પડે કે તેણે મને ઘટાડેલા ભાડા પર મુસાફરી કરવા દીધો છે."

"ઓહ, મારા મિત્ર," ગાડી આગળ વધતી વખતે હેમ્લેટે ઉદાસ થઈને કહ્યું. "કોપનહેગન સુધી ચાલવાનું ઘણું લાંબું છે, અને મારા પગ ખૂબ ટૂંકા છે."

"કોઈ વાંધો નહીં," હાન્સે સ્મિત સાથે કહ્યું. પછી તેણે બતકને ઉપાડ્યું, તેને તેની બેગમાં મૂક્યું અને કોપનહેગન જવા રવાના થયો. તેથી હેમ્લેટ એકદમ આરામથી કોપનહેગન પહોંચ્યો, તેનું માથું હેન્સની બેગમાંથી બહાર કાઢ્યું અને તેના પગ હાન્સના શર્ટમાં હતા.

"અરે," બતકને લઈને મહાનગરની શેરીઓમાં ચાલતા જતા હાન્સને હેમ્લેટે કહ્યું. "આ લોકોને જુઓ! અહીં હજારોની સંખ્યામાં લોકો છે - અને તેઓ બધા એકસાથે વાત કરી રહ્યા છે." "ટૂંક સમયમાં તેઓ મારા વિશે વાત કરશે," હાન્સે હસતાં હસતાં કહ્યું. "બસ એક મિનિટ રાહ જુઓ."

"તું ખૂબ જ નમ્ર છોકરો છે," હેમ્લેટે કહ્યું.

"તે વૃદ્ધ મહિલાએ કહ્યું હતું કે એક દિવસ હું પ્રખ્યાત થઈશ," હાન્સે કહ્યું. "હું થિયેટરમાં ભૂમિકા માટે ઓડિશન (કલાકારની પસંદગી માટેની કસોટી) આપીશ અને મને ચોક્કસ પસંદ કરવામાં આવશે."

અને હાન્સ ઝડપથી રોયલ થિયેટરના ડિરેક્ટર રહેતા હતા તે ઘર તરફ ગયો.

"મને લાગે છે કે આ યાત્રા ઘોડા અને ગાડીની યાત્રા કરતાં વધુ મુશ્કેલીભરી હશે," હેમ્લેટે ઉદાસ થઈને કહ્યું.

"વિશ્વાસ રાખો," હાન્સ મોટેથી બોલ્યો. "હું કેવી રીતે નિષ્ફળ જઈ શકું? મારા ભાગ્યમાં લખેલું છે કે એક દિવસ હું મહાન બનીશ."

આટલું કહીને, હાન્સે ડોરબેલ વગાડી.

તમને શું લાગે છે કે શું થયું હશે?

એક નાની, સુંદર નોકરાણીએ દરવાજો ખોલ્યો. તે એક ઊંચા , પાતળા છોકરાને જોઈને આશ્ચર્યચકિત થઈ ગઈ, જેના વાળ વિખરાયેલા હતા. તેનો કોટ કરચલીઓથી ભરેલો હતો અને તેના ટ્રાઉઝર પર પેચ લગાવેલા હતા. પરંતુ હાન્સમાં કંઈક એવું હતું જે તેને ગમ્યું. તેથી તે ડિરેક્ટર પાસે દોડી ગઈ અને તેને કહ્યું કે કોઈ મળવા આવ્યું છે.

હાન્સને અંદર બોલાવવામાં આવ્યો અને તેની સાથે દયાળુ વર્તન કરવામાં આવ્યું. તેણે કેટલીક પંક્તિઓ સંભળાવી. દિગ્દર્શકે સાંભળ્યું, પણ જ્યારે હાન્સે હાથ હલાવવાનું શરૂ કર્યું ત્યારે તેણે ભવાં ચડાવી દીધા. પછી, જ્યારે હાન્સે તેના માટે એક નાનું ગીત ગાયું, ત્યારે તે હસ્યો. તેને લાગ્યું કે તેનું નૃત્ય મોહક છે.

"હે ભગવાન!" હેમ્લેટે કહ્યું, "હાન્સ ક્રિશ્ચિયનની કલ્પનાઓ એટલી કાલ્પનિક નથી જેટલી મેં વિચારી હતી."

જ્યારે હાન્સ પોતાની બધી પ્રતિભાઓ બતાવી ચૂક્યો, ત્યારે દિગ્દર્શક થોડા ગંભીર બન્યા. "તમારી પાસે સુંદર અવાજ છે," તેણે કહ્યું. "પરંતુ તમારી બીજી પ્રતિભાઓ માટે પણ એવું જ કહી શકાય નહીં. તમે સિબોનીને કેમ નથી મળતા? તે રોયલ સિંગિંગ એકેડેમીના દિગ્દર્શક છે. તે તમને તક આપી શકે છે."

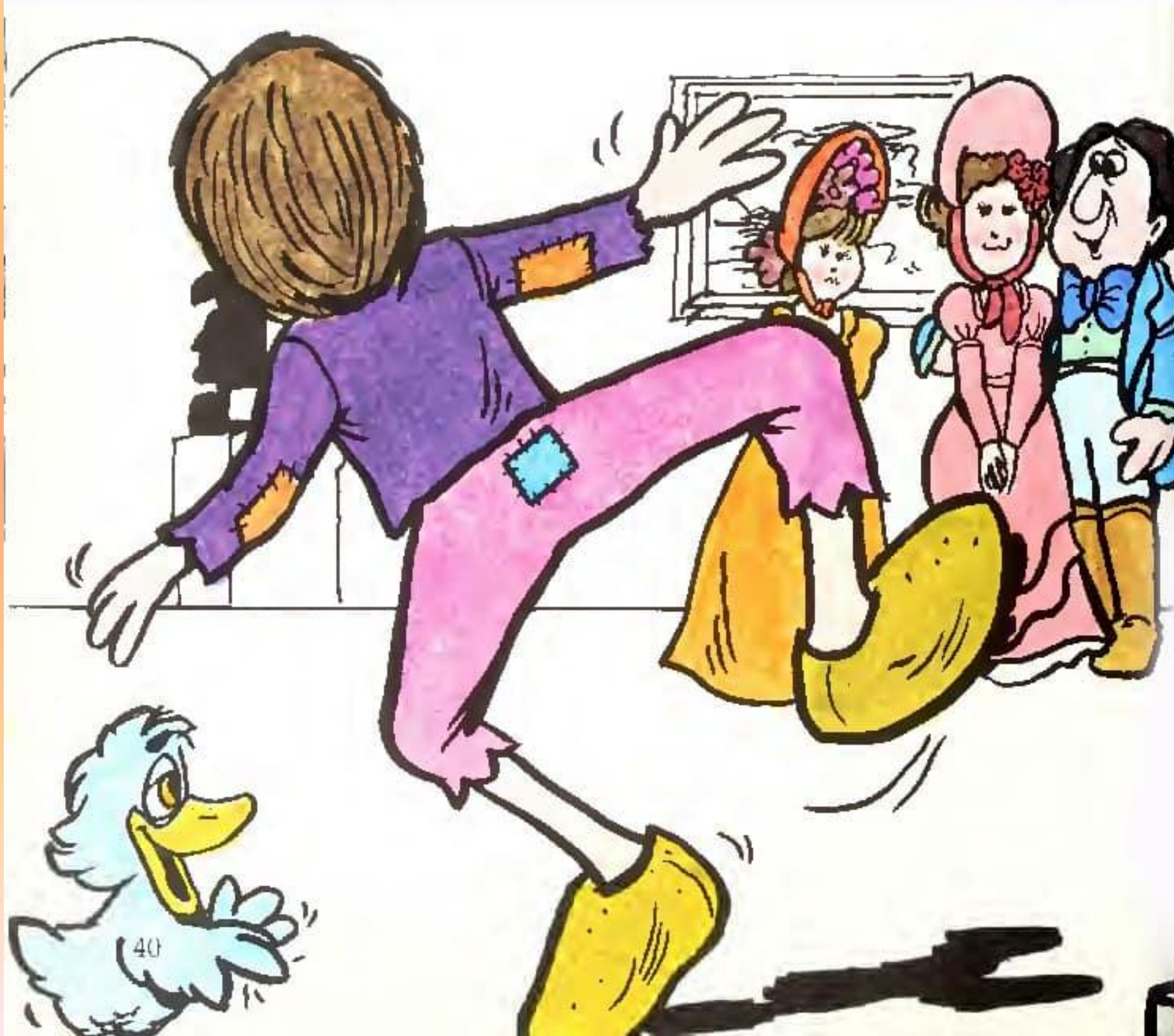
"ગાયક બનવું એ લગભગ અભિનેતા બનવા જેવું જ છે," હેમ્લેટે કહ્યું. "તમે ગાયક જેટલા જ પ્રખ્યાત બની શકો છો."

"અલબત્ત હું પ્રખ્યાત થઈ શકું છું," હાન્સ બોલ્યો. તેણે ખુશીથી ડિરેક્ટરનો આભાર માન્યો. અને પછી તે સેનોર સિબોનીના ઘરે દોડીને ગયો.

તે સમયે ઇટાલિયન સંગીતકારો એક ભોજન સમારંભમાં હાજરી આપી રહ્યા હતા. પરંતુ હાન્સ એક ક્ષણ માટે પણ રોકાયો નહીં. તે બધાની સામે ઊભો થયો અને ભવ્ય પુરુષો અને સુંદર સ્ત્રીઓ માટે ગાવાનું શરૂ કર્યું.

"કેટલું વિચિત્ર," સ્ત્રીઓએ કહ્યું. એક સ્ત્રીએ તેને એવી રીતે જોયું જાણે તે બીજી દુનિયાનો પ્રાણી હોય.

"છોકરો પ્રામાણિક છે અને તેનો અવાજ ખરાબ નથી," સિબોનીએ કહ્યું. "કદાચ હું તેનો ઉપયોગ કોઈ કામ માટે કરી શકું."

સિબોનીએ હસીને હાન્સને કહ્યું, "મને લાગે છે કે તું ધનવાન નથી."

હાન્સ પોતાના જૂના, ફાટેલા કપડાં તરફ જોઈને શરમાઈ ગયો. "મારી પાસે પૈસા નથી," તેણે કહ્યું.

"ચાલો જોઈએ શું કરી શકાય," એક મહેમાન બોલ્યો. તે એક દયાળુ સંગીતકાર હતો અને તેણે તરત જ લોકોને પૂછીને હાન્સ માટે થોડા પૈસા ભેગા કર્યા.

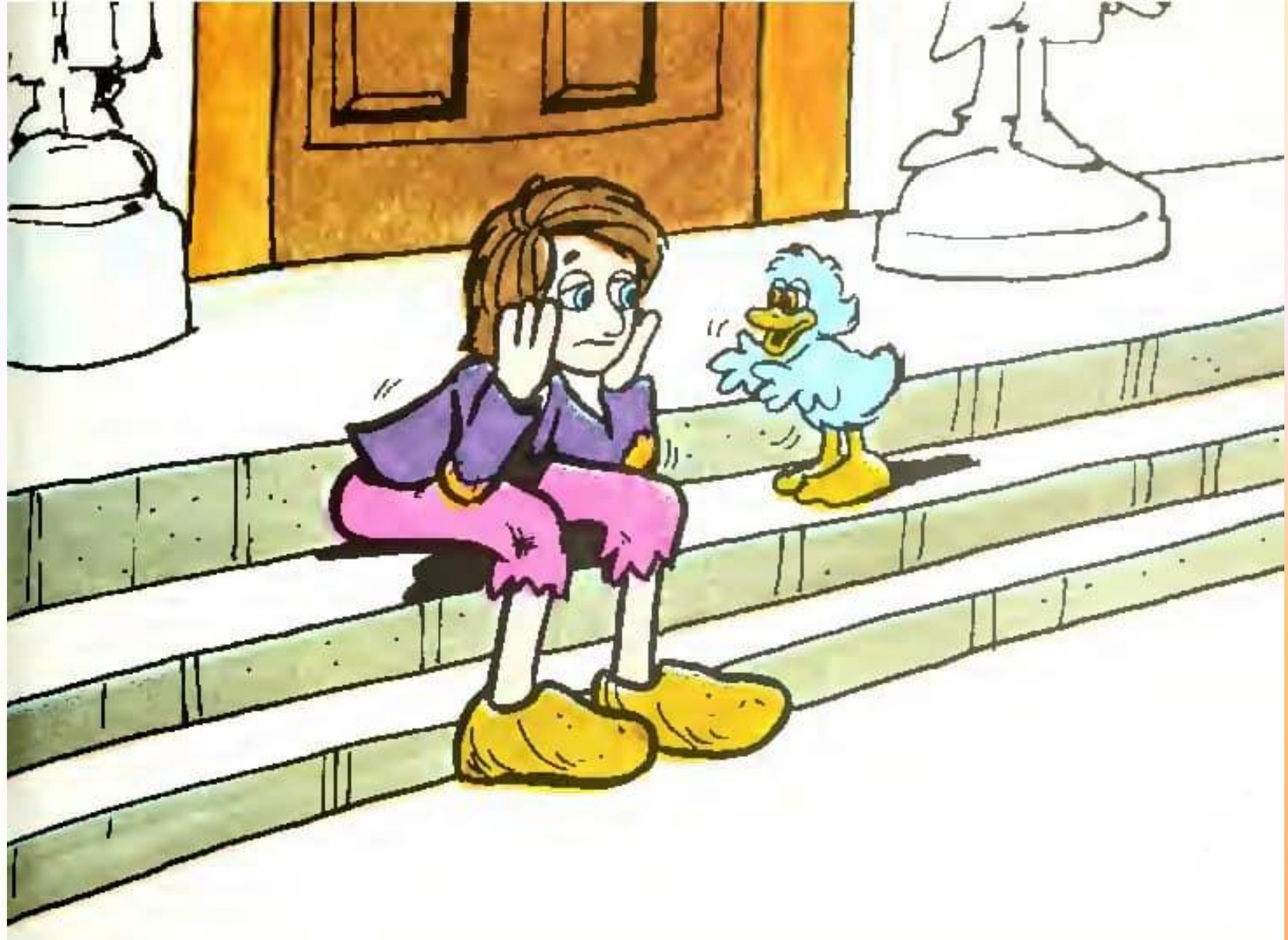

"ઓડેન્સની તે વૃદ્ધ સ્ત્રી કદાચ જાણતી હતી કે તે શું આગાહી કરી રહી છે," હેમ્લેટે કહ્યું. "સિબોન હાન્સને સંગીત શીખવશે, અને તે પ્રખ્યાત થાય ત્યાં સુધી તેની પાસે થોડા પૈસા હશે."

પણ છ મહિના કરતાં પણ ઓછા સમયમાં, હાન્સ સાથે કંઈક દુર્ભાગ્યપૂર્ણ બન્યું. તે પોતાનો અવાજ ગુમાવવા લાગ્યો.

"મારા કમનસીબ બાળક," સિબોનીએ કહ્યું, "દુઃખની વાત છે, પણ કોઈ કંઈ કરી શકતું નથી. ક્યારેક એવું બને છે કે અવાજ બગડી જાય છે. હવે તમારે બીજું કંઈક કરવું પડશે."

હાન્સ ધીમે ધીમે ચાલતો પાછો આવ્યો.

"શું મારે બીજું કંઈ કરવું પડશે?" હાન્સ ઉદાસ થઈને બોલ્યો. "એ શું હોઈ શકે? રોયલ થિયેટરના ડિરેક્ટર કહે છે કે હું અભિનેતા ન બની શકું. હું નર્તક બનવા માટે ખૂબ ઊંચો છું..."

"અને તું કઢંગો પણ છે," હેમ્લેટે કહ્યું, પણ અણગમતા સ્વરમાં નહીં. "કદાચ તારે ખ્યાતિનું સ્વપ્ન છોડી દેવું જોઈએ," તેણે કહ્યું. "તું ઓડેન્સ કેમ પાછો નથી ફરતો? ત્યાં થોડી કારીગરી શીખ - તારા પિતાની જેમ."

શું તમને લાગે છે કે હાન્સે એવું કર્યું હશે?

બિલકુલ નહીં. "જ્યારે હું ઘરે જઈશ, ત્યારે હું રાજકુમારની જેમ જઈશ," તેણે કહ્યું, અને આગામી ત્રણ વર્ષ સુધી તે અને હેમ્લેટ કોપનહેગનમાં ભટકતા રહ્યા, ઘરના ઉપરના ઓરડાઓમાં દયનીય પરિસ્થિતિમાં રહેતા. હાન્સ વરસાદથી પોતાને બચાવવા માટે તેના જૂતા કાગળમાં લપેટી લેતો. તેના દયાળુ મિત્રો તેને જે કપડાં આપે તે પહેરતો.

"તે ખૂબ નાનું છે," એક દિવસ જ્યારે હાન્સ એક જૂનું સ્વેટર પહેરી રહ્યો હતો જે તેને ખૂબ ગમતું હતું ત્યારે હેમ્લેટે કહ્યું.

"જો હું સીધો નહીં ઊભો રહીશ, તો કોઈને ખબર નહીં પડે," હાન્સે કહ્યું. તે નાનો દેખાવા માટે પોતાના ખભા ઉંચા કરતો અને નાની નોકરીઓ શોધવા નીકળતો. ક્યારેક તે શ્રીમંત લોકોના ઘરે તેમના મહેમાનો માટે ગાતો, અને ક્યારેક રોયલ થિયેટરમાં ભીડના ભાગ રૂપે કામ શોધતો.

"આજીવિકા મેળવવાનો આ એક ખરાબ રસ્તો છે," હેમ્લેટે ફરિયાદ કરી. "બીજો કોઈ રસ્તો સારો હોત. તમારા પિતા એક સારા અને આદરણીય મોચી હતા અને..."

"અને તેને એક સારા, આદરણીય મોચી બનવાનું બિલકુલ ગમતું નહોતું," હાન્સે કહ્યું. "તે ઇચ્છતા હતા કે હું જીવનમાં કંઈક સારું કરું. હું તેના કરતા સારો બનીશ. જો હું અભિનેતા કે ગાયક ન બની શકું, તો હું કવિ બનીશ."

અને હાન્સ લખવા લાગ્યો. તેણે અદ્ભુત, શક્તિશાળી નાટકો, રોમાંચક નાટકો અને અસ્ખલિત, ભાવનાત્મક કવિતાઓ લખી.

ટૂંક સમયમાં જ તેની પાસે હસ્તપ્રતોનો ઢગલો થઈ ગયો જે તે બધે લઈ જતો.

"આ વિચિત્ર છે," હેમ્લેટે લખેલા પાના ફેરવતા કહ્યું. "તને ખબર છે કે તને શબ્દો લખવાનું તો દૂરની વાત, જોડણી પણ આવડતી નથી."

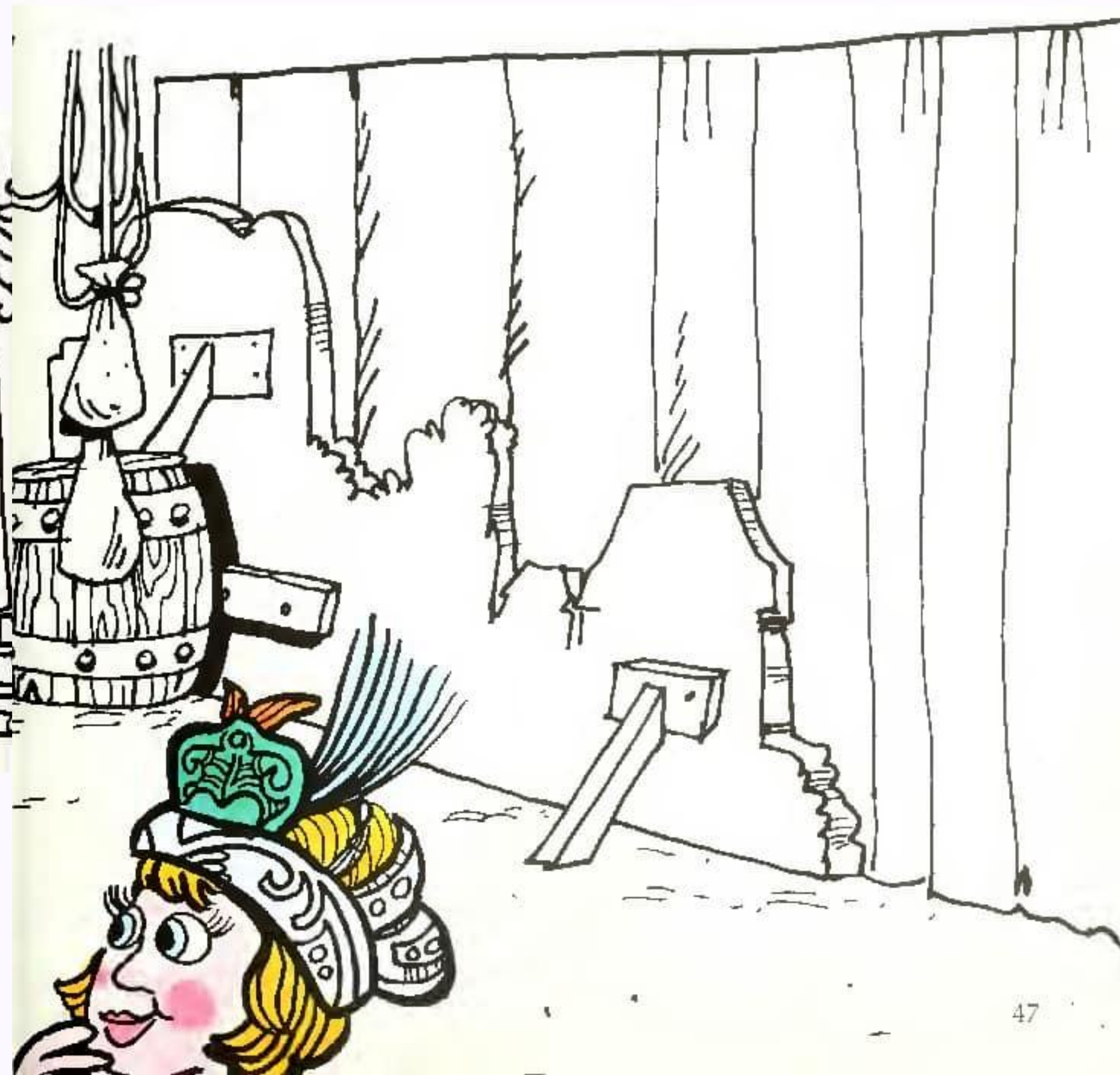
"શબ્દની જોડણી તો એક નાની વાત છે," હાન્સે કહ્યું. તે નિરાશ થવા તૈયાર નહોતો.

છતાં, હાન્સ માનતા હતા કે એક સારા લેખકને શબ્દોની જોડણી આવડવી જોઈએ. તેથી, તે પોતાની કૃતિઓ કોઈને વાંચવા માટે આપતા નહોતા. તેના બદલે, તે થિયેટર દિગ્દર્શકો અને કલાકારોને મોટેથી વાંચી સંભળાવતા હતા. મોટાભાગના લોકો ધીરજથી સાંભળતા હતા.

"જુઓ," હાન્સે હેમ્લેટને કહ્યું. "તેને મારું લખાણ ગમે છે. એક દિવસ ટૂંક સમયમાં મારું એક નાટક સ્ટેજ પર રજૂ થશે."

"બિચારો હાન્સ," હેમ્લેટે ઉદાસ થઈને કહ્યું. "તું સમજતો નથી? તેને તારા પર દયા આવે છે. તે ફક્ત તેની નમ્રતાને કારણે કંઈ બોલતો નથી."

હાન્સ જાણતો હતો કે હેમ્લેટ સાચો હતો. હકીકતમાં, બતક તેના પોતાના અંતરાત્માનો અવાજ હતો. છતાં, જ્યારે હાન્સ સત્તર વર્ષનો હતો, ત્યારે તેણે તેના બે નાટકો રોયલ થિયેટરમાં રજૂ કર્યા. દિગ્દર્શકોએ તેને રજૂ કરવાનો ઇનકાર કર્યો, પરંતુ એક દિગ્દર્શક, જોનાસ કોલિન, એ નક્કી કર્યું કે હાન્સને તેનું શિક્ષણ પૂર્ણ કરવા માટે રાજા પાસેથી ગ્રાન્ટ મળવી જોઈએ.

"તારે થોડું શિક્ષણ મેળવવું જોઈએ," કોલિને હાન્સને કહ્યું. "જો તું શેરીઓમાં તારો સમય બગાડતો રહેશે , વિચિત્ર વાર્તાઓ બનાવતો રહેશે, અને થોડા સિક્કા માટે ધનવાન લોકોના ઘરોમાં તારી વાર્તાઓ કહેતો રહેશે, તો વહેલા કે મોડા તું મુશ્કેલીમાં મુકાઈશ."

"તમારો મતલબ છે કે મને પણ તક મળશે?" હાન્સ બોલ્યો. તેનું હૃદય ધબકવા લાગ્યું. "હું શાળાએ જઈ શકીશ? પછી હું ખરેખર કવિ બનીશ!"

"મારી વાત ધ્યાનથી સાંભળ, છોકરા!" કોલિને કહ્યું. તેણે હાન્સ તરફ જોયું. "મને લાગે છે કે તું જીવનમાં કંઈક કરી શકે છે. પણ તારે સમજદારીથી વર્તવું પડશે. તારે કવિતાઓ અને વાર્તાઓ લખવાનું બંધ કરવું પડશે. તારે સખત અભ્યાસ કરવો પડશે. મને વચન આપ કે તું શાળામાં છે ત્યાં સુધી એક પણ પરીકથા નહીં લખે."

આ સાંભળીને હાન્સ ખૂબ જ નિરાશ થયો, પણ તે શાળાએ જવા માંગતો હતો, તેથી તેણે વચન આપ્યું કે તે થોડા સમય માટે વાર્તાઓ નહીં લખે.

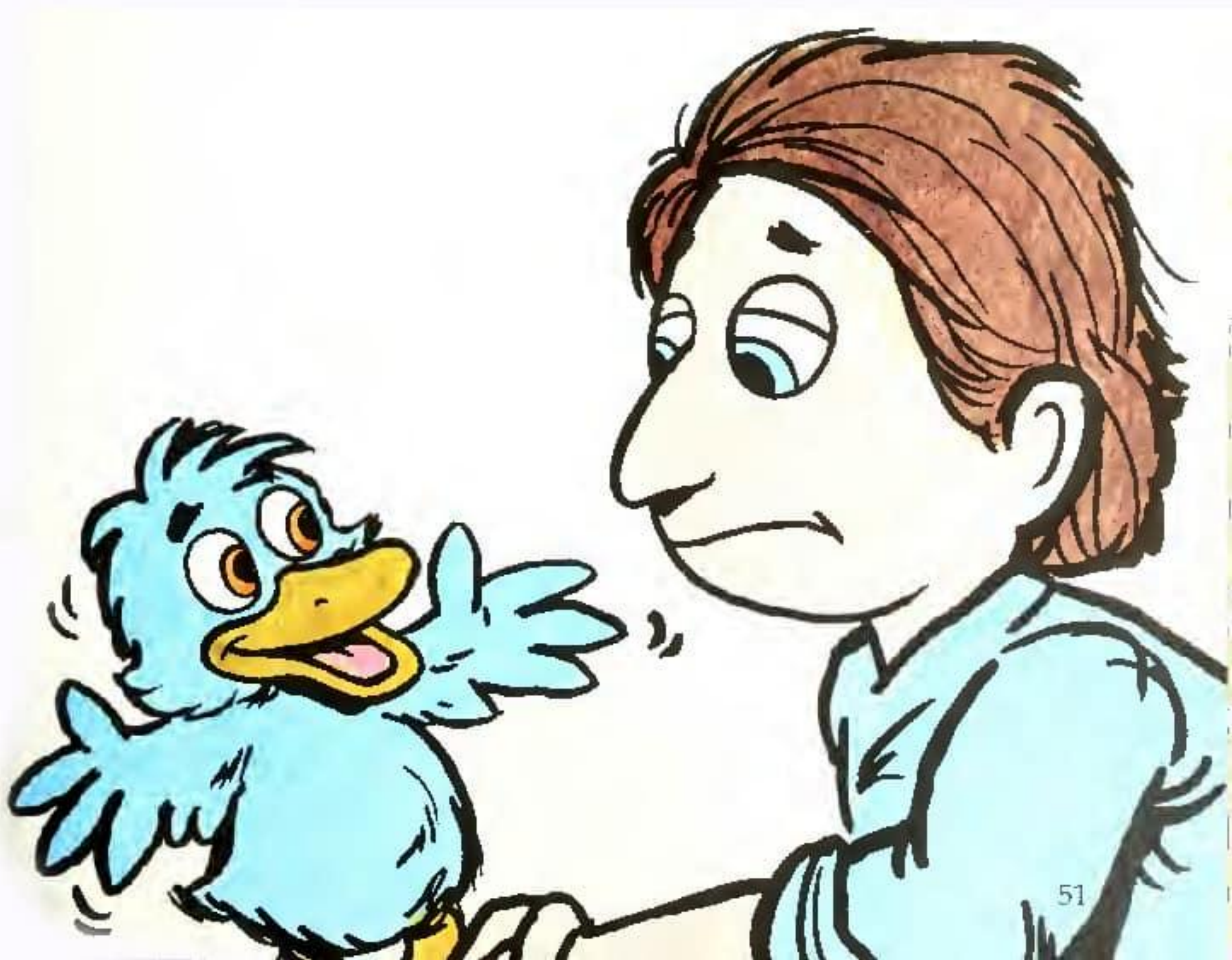
હાન્સ સ્લેગેલસે નામના શહેરમાં ગયો. ત્યાંની શાળામાં પ્રવેશ મેળવ્યો અને શાળાના મુખ્ય શિક્ષક, મેઇસલિંગના ઘરે રહ્યો. મેઇસલિંગને હાન્સ પ્રત્યે બિલકુલ ધીરજ નહોતી. તેણે જોયું કે છોકરાનું મન ખૂબ જ અશાંત હતું. હાન્સને ઇતિહાસની ઘણી રસપ્રદ હકીકતો યાદ હતી અને તે લાંબી કવિતાઓ વાંચી શકતો હતો. પરંતુ તેને વ્યાકરણનું કોઈ જ્ઞાન નહોતું અને તે શબ્દોની જોડણી બિલકુલ સમજી શકતો નહોતો.

"તું સાવ મૂર્ખ છે!" મુખ્ય શિક્ષક મેઇસલિંગે ઠપકો આપ્યો. "જો તું સુધરશે નહીં, તો તું બરબાદ થઈ જઈશ - અથવા કદાચ માનસિક આશ્રયમાં પહોંચી જઈશ!"

"તેના પર ધ્યાન ન આપો," હેમ્લેટે બબડાટ કરતાં કહ્યું. "તે લેટિન શબ્દો અને ગ્રીક ક્લાસિક્સ જાણતો હશે, પણ તેના નખ ગંદા છે અને તેણે એક મહિનાથી સ્નાન કર્યું નથી. અને જો તમે ધ્યાન ન આપ્યું હોય, તો તે સારો શિક્ષક નથી. તેને તેના કોઈપણ વિદ્યાર્થીઓ પસંદ નથી - અને તેઓ પણ તેને પસંદ નથી કરતા."

"પણ જો તે સાચો હોય તો શું?" હાન્સે પૂછ્યું. "જો હું ખરેખર બરબાદ થઈ જાઉં તો શું? કે પાગલ?"

"એવું નહીં થાય," હેમ્લેટે કહ્યું. "બસ સાવધાન રહો અને તમારા કામમાં વળગી રહો, અને બધું સારું થઈ જશે. તમારે થોડો આરામ કરવો જોઈએ. તો જાઓ અને બાળકો સાથે રમો."

જ્યારે પણ હેમ્લેટ આવી વાતો કહેતો, ત્યારે હાન્સ ઉત્સાહિત થઈ જતો અને પછી હેમ્લેટ જે કહેતો તે કરતો. તે લિવિંગ રૂમમાં ગયો જ્યાં મેઇસલિંગના બાળકો તેની રાહ જોઈ રહ્યા હતા. તે બાળકોની સંભાળ રાખતો અને તેમની સાથે રમતો. આમાં કંઈ અસામાન્ય નહોતું, કારણ કે હાન્સ પોતે તેમનાથી થોડો મોટો હતો.

હાન્સ ક્યારેય જોનાસ કોલિનને આપેલું વચન તોડતો નહીં. તેણે તેના શાળાના દિવસોમાં ન તો વાર્તાઓ લખી હતી કે ન તો કવિતાઓ. પરંતુ તેણે બાળકોને કોઈ વાર્તાઓ ન કહેવાનું વચન આપ્યું ન હતું. મેઇસલિંગના બાળકોને તેની વાર્તાઓ ખૂબ ગમતી. જ્યારે પણ તે દીવાનખાનામાં આવતો, ત્યારે તેઓ તેની પાસે દોડી જતા અને તેમને નવી વાર્તા કહેવાનું કહેતા.

"મને શાળામાં આ જ સૌથી વધુ ગમે છે," તેણે હેમ્લેટને કહ્યું - કારણ કે કદરૂપી બતકને પણ તેની વાર્તાઓ ગમતી હતી. જ્યારે પણ હાન્સ જાદુઈ કિલ્લાઓ અથવા જાદુઈ રાજ્યો, બહાદુર ટીન સૈનિકો અથવા બોલતા દેડકાઓ, રાજકુમારો અથવા રાજકુમારીઓ, ઘુવડ અથવા બુલબુલની વાર્તાઓ કહેતો, ત્યારે હેમ્લેટ નજીક રહેતો.

હાન્સ ક્યારેય તેજસ્વી વિદ્યાર્થી નહોતો. તેનું મન કલ્પનાશક્તિથી એટલું ભરેલું હતું કે તેમાં બીજી કોઈ વસ્તુ માટે જગ્યા નહોતી. પરંતુ તેણે પોતાના વિચારોને નિયંત્રિત કરવાનું શીખી લીધું અને અંતે શિક્ષણ મેળવવા માટે કોપનહેગન યુનિવર્સિટી ગયો.

"તમે મારા માટે જે કંઈ કર્યું છે તેના માટે હું ખૂબ આભારી છું," તેમણે જોનાસ કોલિનને તેમનું યુનિવર્સિટી શિક્ષણ પૂર્ણ કર્યા પછી કહ્યું. "હવે હું ફરીથી લખવાનું શરૂ કરી શકું છું."

કોલિને નિસાસો નાખ્યો. "તમારા જીવનમાં જે કંઈ કરવું હોય તે કરો," તેણે કહ્યું. "પણ મને આશા હતી કે તમે કંઈક વ્યવહારુ કરશો."

હેમ્લેટે પણ નિસાસો નાખ્યો. "તું હજુ પણ શબ્દોની જોડણી સાચી રીતે લખી શકતો નથી," તેણે હાન્સને યાદ અપાવ્યું. "તું ક્યારેય લેટિનમાં સુંદર ગદ્ય લખી શકશે નહીં. શું તું કવિતા ભૂલીને સરકારી ઓફિસમાં કારકુન તરીકે કામ કરવા નથી માંગતો?"

"તમે વધુ સારી રીતે જાણો છો," હાન્સે કહ્યું. પેન અને કાગળ લઈને તેણે લખવાનું શરૂ કર્યું. ટૂંક સમયમાં જ તેની પાસે "ધ ડાઇંગ ચાઇલ્ડ" નામની એક કવિતા હતી. તે શાસ્ત્રીય કે ભવ્ય નહોતી, પરંતુ હાન્સે તેને પ્રામાણિકતા અને લાગણીથી લખી હતી.

"કવિતા ખરાબ નથી," હેમ્લેટે કહ્યું. "તમે તેને પ્રકાશિત કરાવી શકો છો."

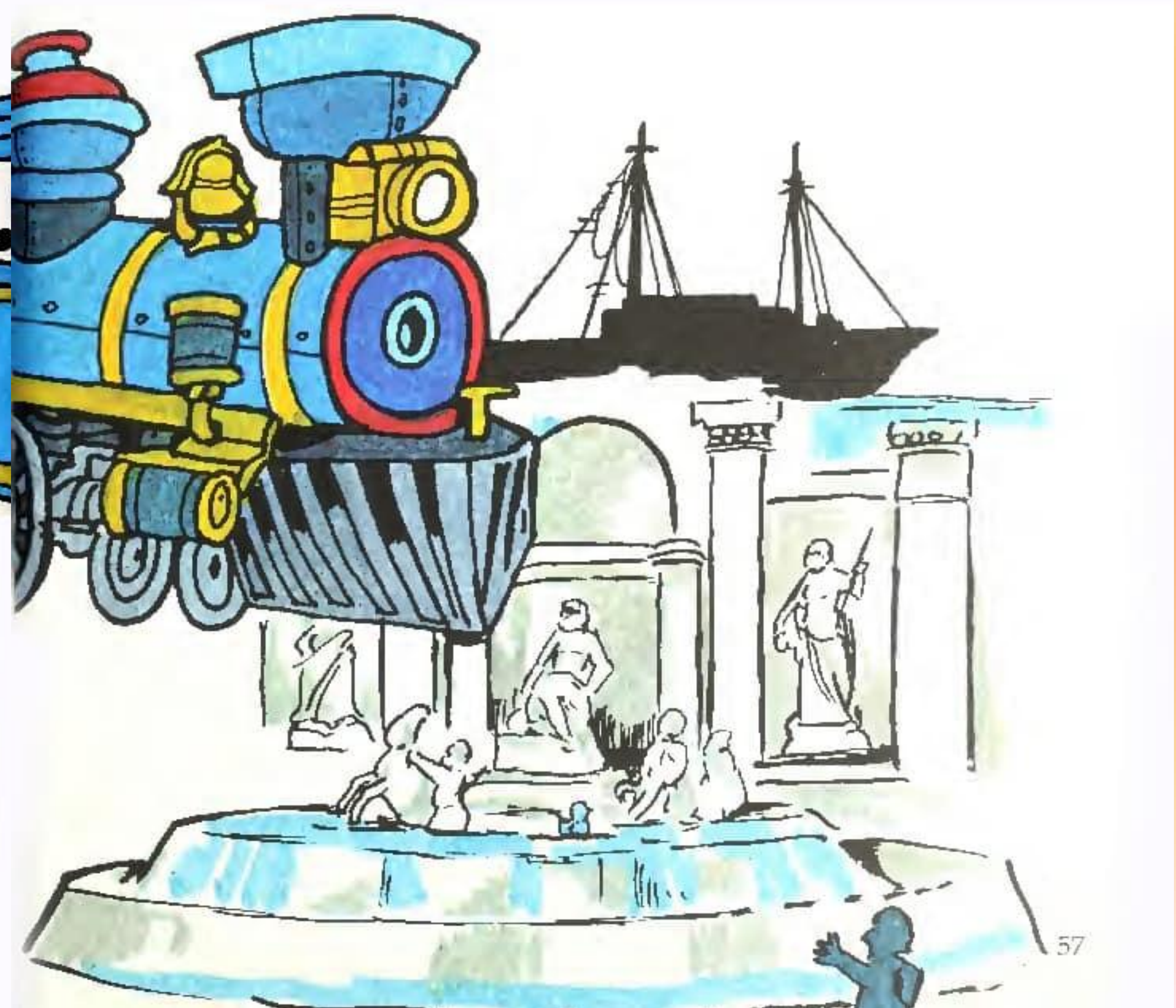
હેમ્લેટ સાચો હતો. હાન્સની કવિતા પ્રકાશિત થઈ, અને લોકો ઓડેન્સના ગરીબ, લાચાર છોકરા વિશે સારી વાતો કહેવા લાગ્યા. આનાથી હાન્સને હિંમત મળી. તેણે પોતાની અદ્ભુત કલ્પનાઓ વિશે લખવાનું ચાલુ રાખ્યું. તેની વધુ કૃતિઓ પ્રકાશિત થઈ. તેને રાજા તરફથી બીજી ગ્રાન્ટ મળી જેથી તેને પૈસાની ચિંતા ન કરવી પડે.

પણ ચિંતા કરવી એ હાન્સનો સ્વભાવ બની ગયો હતો. ક્યારેક તે વિચારતો કે તેનું ભવિષ્ય શું હશે અને આખરે તે શું બનશે.

જ્યારે પણ આવું થતું, ત્યારે હેમ્લેટ તેને સમજાવવાનો પ્રયાસ કરતો. "મુસાફરી કરવાનો સમય થઈ ગયો છે, હાન્સ," તે કહેતો. "ઊઠો અને તમારો સામાન પેક કરો. તમે તમારી જાતને ખૂબ ગંભીરતાથી લઈ રહ્યા છો. નવી વસ્તુઓ વિચારવા માટે તમારે નવા વાતાવરણની જરૂર છે."

આવા પ્રસંગોએ, હાન્સ પોતાનો સામાન પેક કરતો, પોતાની મોટી છત્રી લઈને ચાલ્યો જતો. તે હોલેન્ડ, ઇટાલી, તુર્કી અથવા ગ્રીસ જતી ટ્રેન અથવા સ્ટીમરમાં બેસતો. હેમ્લેટ હંમેશા તેની સાથે રહેતો. હેમ્લેટ હાન્સ સાથે બધે જ જતો. જ્યારે તેઓ વહાણમાં બેસતા, ત્યારે હેમ્લેટ રેલિંગ પાસે ઊભો રહેતો, મોજાઓ તરફ જોતો, અને તે ક્ષણને યાદ કરતો જ્યારે, ગ્રેટ બેલ્ટ નામના પાણીના પટને પાર કરતી વખતે, તે મરમેઇડ્સ (મત્સ્યકન્યા) મોજાઓ પર તરતી અને મજા કરતી કલ્પના કરતો.

ઘણી વાર્તાઓ અને કવિતાઓ લખ્યા પછી, ઘણા ચિત્રો બનાવ્યા પછી, અને સમગ્ર યુરોપની યાત્રા કર્યા પછી હાન્સે એક નવલકથા લખી જેનું નામ હતું ધ ઈમ્પ્રોવાઈઝેટર. તે હાન્સના પોતાના જીવનથી પ્રેરિત હતી. આ પુસ્તક ખૂબ જ સફળ રહ્યું, જેના કારણે પુસ્તકોની દુકાનોમાં તેને ખરીદવા માટે લોકોની ભીડ ઉમટી પડી.

"અદ્ભુત, ખરું ને?" હાન્સે હેમ્લેટને કહ્યું. "મારી કલ્પનાઓ સાચી થઈ રહી છે. હું પ્રખ્યાત થઈ ગયો છું, અને હું અહીં બેઠો છું, રેશમ અને સુંદર જૂતા પહેરીને. રૂમમાં ફાયરપ્લેસ મને જોતાં જ અવાજ કરી રહ્યો છે. પણ હું હજુ પણ તારા જેવો કદરૂપો બતક છું, મોટું નાક અને નાની દાઢી સાથે, પણ હું ખૂબ ખુશ છું."

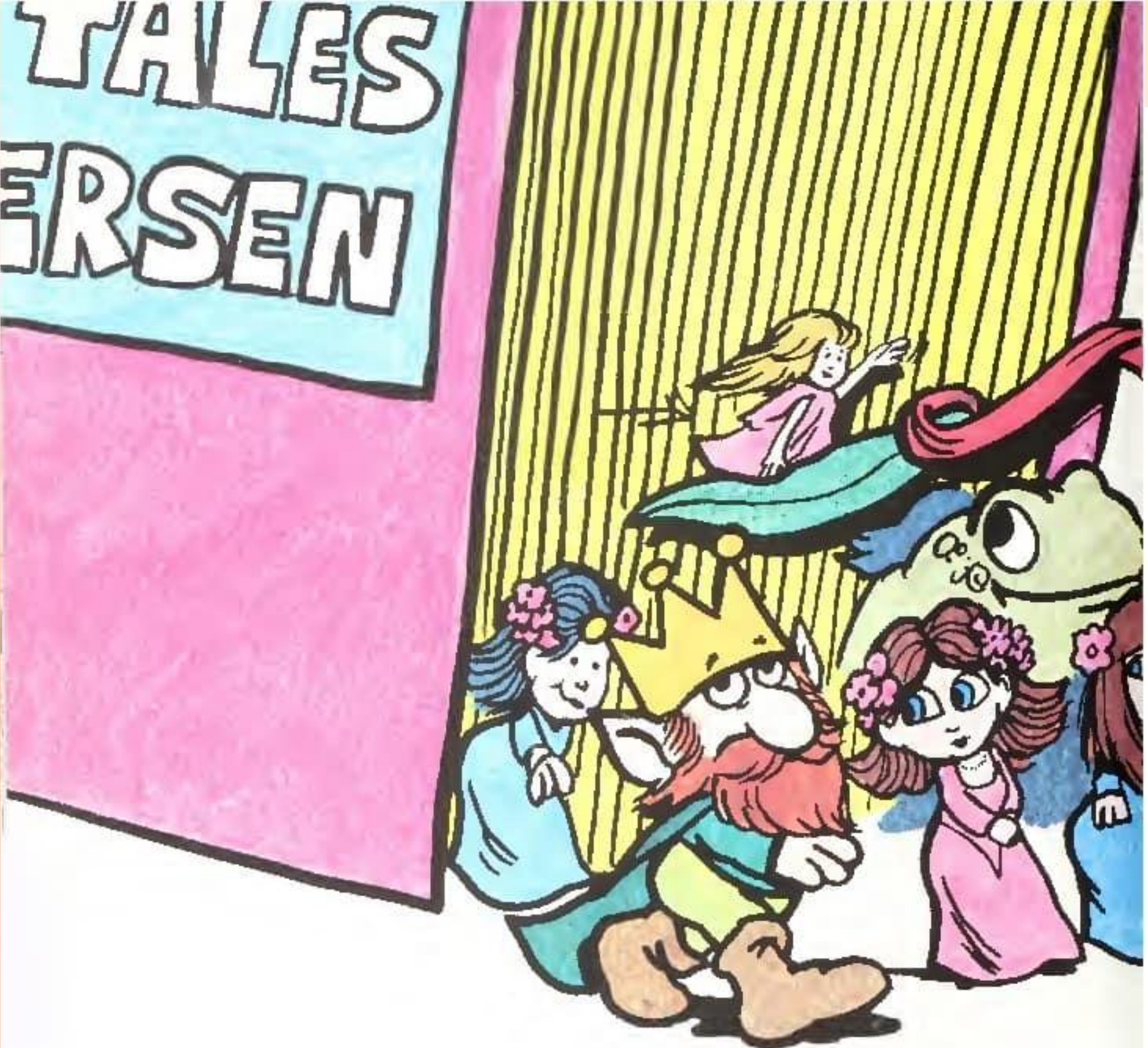
"બધા કદરૂપા બતકના બચ્ચાં હંસમાં ફેરવાતા નથી," હેમ્લેટે કહ્યું. "અને એવું જીવવું ખૂબ જ સુખદ છે. તમારા વિશેની તમારી કલ્પનાઓ સાચી પડી છે, પણ બીજાઓનું શું?"

હેમ્લેટ ઊભો થયો અને હાન્સની બાજુમાં સોફા પર બેઠો. "મેઇસલિંગના ડ્રોઇંગ રૂમમાં રાહ જોતા બાળકો યાદ છે?" હેમ્લેટે કહ્યું. "તમારી વાર્તાઓ સાંભળનારા બધા બાળકો યાદ છે? શું તે બાળકોને વાર્તાઓ કહેવામાં મજા ન આવી? શું એ શક્ય નથી કે તમારી પરીકથાઓ તમારી નવલકથાઓ કરતાં વધુ સાચી અને મનોરંજક હોય? એ પરીકથાઓ વીરતા, પ્રેમ, ભલાઈ અને આશા વિશે છે, ખરું ને?"

હેમ્લેટે હાન્સ સામે જોયું, "હું તમને એક રહસ્ય કહું, હાન્સ ક્રિશ્ચિયન એન્ડરસન," તેણે હાન્સને કહ્યું, "મને તમારી નવલકથાઓ કરતાં તમારી પરીકથાઓ વધુ ગમે છે - અને મને લાગે છે કે તમને પણ ગમે છે."

આ સાચું હતું, અને હાન્સ ક્રિશ્ચિયનને તે ખબર હતી. તેણે તરત જ તેની કલ્પનાઓ વિશે લખવાનું શરૂ કર્યું. તેણે તે રાજકુમારી વિશે લખ્યું જે એક વટાણાના કારણે ઊંઘી શકતી ન હતી, અને તે રાજા વિશે જેને નવા કપડાંની જરૂર હતી. તેણે એક પુરુષના પ્રેમમાં પડી ગયેલી નાની જળસ્ત્રી વિશે અને ચીનના સમ્રાટને ગીત ગાતી બુલબુલ વિશે લખ્યું.

હાન્સે એક નાના છોકરાનું અપહરણ કરતી બરફની રાણીની વાર્તા લખી. તેણે મેચબોક્સ વેચતી છોકરીની વાર્તા લખી. તેણે જંગલી હંસોની વાર્તા લખી અને લાલ જૂતા પહેરીને નાચતી છોકરીની વાર્તા લખી.

જ્યારે હાન્સ ક્રિશ્ચિયન એન્ડરસને આ વાર્તાઓ પ્રકાશિત કરી ત્યારે શું થયું? આ વાર્તાઓ સુંદર કે દંભી નહોતી. તે બાળકો માટે સરળ વાર્તાઓ હતી. પરંતુ બધાને તે ખૂબ ગમતી હતી, અને બધા વધારે વાર્તાઓ વાંચવા ચાહતા હતા.

જ્યારે આ પરીકથાઓ પ્રકાશિત થઈ, ત્યારે હાન્સ ખરેખર પ્રખ્યાત થઈ ગયા, અને તેમની ખ્યાતિ ક્યારેય ઓછી ન થઈ. તેમને લેખકોને સંબોધવા માટે આમંત્રણ આપવામાં આવ્યું. જ્યારે તેઓ ઇંગ્લેન્ડ ગયા, ત્યારે તેઓ મહાન લેખક ચાર્લ્સ ડિકન્સના ઘરે રોકાયા. અને, જેમ તેમણે કલ્પના કરી હતી, તેમણે રાજાઓ અને સમ્રાટો સાથે ભોજન કર્યું. આજે પણ, તેમનું નામ કોપનહેગનમાં સૌથી વધુ આદરણીય છે. અને, જેમ વૃદ્ધ મહિલાએ ભવિષ્યવાણી કરી હતી, તેમ ઓડેન્સ તેમના માનમાં રોશનીથી ઝગમગી ઉઠયું. ઓડેન્સ આજે પ્રખ્યાત છે કારણ કે હાન્સ ક્રિશ્ચિયન એન્ડરસનનો જન્મ અહીં થયો હતો.

કદાચ તમે પણ ક્યારેક સ્વપ્નમાં વાર્તાઓ બનાવો છો - તમે પણ તમારી જાતને આવી વાર્તાઓ કહો છો. કદાચ તમારી કલ્પનાઓ રાજાઓ અને રાજકુમારીઓ અથવા જળસ્ત્રીઓ અને પરપોટા વિશે નથી. તમારી કલ્પનાઓ તદ્દન અલગ છે. કદાચ તમે ખ્યાતિની ઇચ્છા ન રાખતા હોવ. પરંતુ જો તમે તમારા સપનાઓ અને કલ્પનાઓને તમારા જીવનમાં થોડી જગ્યા આપો છો, તો તમને લાગશે કે તમે વધુ ખુશ છો.

બિલકુલ આપણા સારા મિત્ર હાન્સ ક્રિશ્ચિયન એન્ડરસનની જેમ.

